

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Sk 2, 22 – 32

Text: Jan 19, 38 – 20, 1 *Potom požádal Pilát Josef z Arimatie - byl to Ježíšův učedník, ale tajný, protože se bál Židů - aby směl Ježíšovo tělo sejmut z kříže. Když Pilát k tomu dal soublas, Josef šel a tělo snal. Přišel také Nikodém, který kdysi navštívil Ježíše v noci, a přinesl sto liber směsi myrhy a aloe. Vzali Ježíšovo tělo a zabalili je s vonnými látkami do lněných pláten, jak je to u Židů při pohřbu zvykem. V těch místech, kde byl Ježíš ukeřžován, byla zahrada a v ní nový hrob, v němž dosud nikdo nebyl pochován. Tam položili Ježíše, protože byl den přípravy a hrob byl blízko. První den po sobotě, když ještě byla tma, šla Marie Magdalská k hrobu a spatřila, že kámen je od hrobu odvalen.*

Pohřeb. Známy rituál. Ukládání těla do hrobu. Záležitost stará jako lidstvo samo. Tady se už nic dalšího a nového nečeká a nic nás nemůže překvapit. Kolika pohřbů jsme se takto už zúčastnili! Na pohřbech se často schází lidé, kteří běžně do kostela nechodí, kteří ale chtějí nějak vyjádřit svůj vztah k zesnulému a rozloučit se s ním. Tak tomu bylo i na pohřbu Ježíšově. Objevuje se tu např. jinak neznámý Josef z Arimatie. Byl to Ježíšův učedník, ale tajný. Potkává se tu s Nikodémem, dalším tajným Ježíšovým učedníkem. Jakoby setkání se smrtí tyto tajné učedníky nějak přimělo, aby přece jen svou víru nějak projevili. Nikodém, který s Ježíšem sympatizoval, ale zároveň s ním nechtěl být veřejně spojován, přinesl dokonce sto liber směsi myrhy a aloe. Tímto neobyčejně velkorysým darem chtěl zřejmě vyjádřit, jak si zesnulého vážil, ale možná také vnitřně cítil vůči Ježíšovi jakýsi dluh, když se za jeho života k němu nedokázal přiznat. Řekli bychom, že oba tajní učedníci přicházejí tak trochu s křížkem po funuse, když svůj obdiv k Ježíšovi vyjadřují až poté, co zemřel. Ale co na tom! Hlavně, že jsou tady s námi, a že jim aspoň Ježíšova smrt přece jen dodala odvahy k nějaké aktivitě.

Vzali Ježíšovo tělo a zabalili je s vonnými látkami do lněných pláten, jak je to u Židů při pohřbu zvykem. Ony ustálené rituály člověku přece jen pomáhají nějak se vyrovnat s nenadálou a těžkou situací, jakou úmrtí je. Dokonce pro samotného umírajícího jsou tradiční církevní obřady jakousi zárukou, že přesně ví, co se s jeho tělem po smrti bude dít.

I v Ježíšově případě se pozůstali snažili dodržet všechno tak, jak bylo zvykem. Podle Janova evangelia to stihli na poslední chvíli. Nastávala totiž velikonoční sobota, největší z židovských svátků. Byla to jakási sobota na druhou. Nejsvětější den jak v týdnu, tak i v roce. Sobota, hebr. *šabat*, znamená upuštění od práce a odpočinek. Podle ostatních evangelistů byl Ježíšův pohřeb vlastně nedokončený, protože byl přerušen právě sobotou a od pohřebních rituálů muselo být upuštěno. A v Ježíšově případě pak už nikdy nebyly dokončeny. Sobota, která to vše přerušila, byla zároveň velikonoční. Šlo o židovský svátek pesah. To slovo znamená doslova „přeskočení“ a připomíná, jak anděl zhoubce, když v Egyptě bil vše prvorozené, domy Izraelců přeskočil, takže izraelští prvorození zůstali naživu. Ten svátek představoval radost, jakou prožívá člověk, který čekal smrt, ale ta smrt ho při své obchůzce přeskočí a on zůstane žít. Veškeré pohřební přípravy tak přijdou nazmar.

Do Ježíšova pohřbu tedy zasáhla sobota. I když i ona jakoby přišla s křížkem po funuse. Ježíš už opravdu zemřel a byl pochován. Jak vyznáváme v apoštolském vyznání, sestoupil do pekel, do říše mrtvých, do jámy podsvětí. Ale už dávný žalmista tušil, že to možná není konečná. V 16. žalmu se totiž modlí: „Proto se mé srdce raduje a moje sláva jásá, v bezpečí přebývá i mé tělo, neboť v moci podsvětí mě neponecháš, nedopustíš, aby se tvůj věrný octl v jámě.“

Ježíš se sice ocitl v hrobě, ale byl to hrob zcela výjimečný. Evangelisté zdůrazňují, že šlo o zcela nový hrob, v jakém dosud nikdo nebyl pochován. Zřejmě se tím myslí, že to byl hrob kulticky čistý jako pro krále. Ale já tomu rozumím i tak, že to byl první hrob na světě, který se stal svědkem vzkříšení. Ještě nikdo totiž nebyl pochován v takovém hrobě, z něhož by vstal z mrtvých. Ano, z evangelií víme třeba o hrobu Lazara, ovšem v jeho případě šlo o pouhé navrácení zpět do tohoto smrtelného života. Zatímco hrob Ježíšův, to je něco zcela jiného. Úplně jiná liga. Hrob, z něhož se vstává k životu věčnému. Rozumějte mi, vnějšně na tom hrobu nic výjimečného nebylo. Byl to zcela běžný hrob. Tak jako dnes běžně tělo končí v zemi nebo je spáleno v ohni, tenkrát bylo zvykem pohřbívat do vytesané skalní dutiny a zavalit vchod kamenem. Jenže u Ježíšova hrobu onen vchod plní zcela novou funkci. Je to totiž zároveň východ. Hrob s východem ven. Zcela nový prototyp. Hrob pro ty, které smrt nemůže udržet ve svých spárech. Ve vyprávění evangelií jde pochopitelně o symboliku, která říká, že Ježíš se ani v hrobě neocitl v bezvýchodné situaci. Znovu říkám: nejde o vnější podobu hrobu. Je jedno, zda tím hrobem je skalní dutina, hliněný rov nebo urna s popelem. Ježíšovo zmrtvýchvstání překvalifikovává každý hrob na jakýsi průchod. Asi tak, jak to zpíváme ve známé písni – i nám se hrob promění ve slavnou bránu vzkříšení. Ať už naše rozložené tělo zmizí kamkoliv. Vždy to bude hrob s východiskem.

A ještě poslední myšlenka, která mě nad tímto textem napadla: Přemýšlejte, kam ten východ z hrobu ústí. V evangeliích čteme, že do zahrady. Kam také jinam, než do té rajské zahrady, odkud jsme kdysi byli vyhnáni. Tam, kde nás přivítá zahradník, tesař, Boží Syn, Ježíš Kristus.

Přímluvná modlitba: *Kriste Ježíši, prosíme tě za nás, kteří máme obavy o život svůj i našich blízkých. Dej, ať nás smrt neochromuje předváděním své moci. Prosíme tě za všechny, kteří jsou nemocní, zvláště pak za ty, kteří se bojí smrti, za ty, kteří už nevěří v uzdravení. I jim otevři výhled naděje a zjev jim moc svého vzkříšení. Dej, ať dáme více na tvé vítězství více než na síly zmaru a nicoty. Pane, osvoboď nás od každého zlého strachu. Dej, ať všechnu svou důvěru vložíme v tebe a ve tvou moc. Vždyť tvé jest království i moc i sláva na věky. Amen.*